

Sygn. akt V U 449/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Głowczyński

Protokolant: starszy sekret. sądowy Marta Grabowska

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku L. M. (1), A. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne dot. P. A. i innych

na skutek odwołania L. M. (1), A. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 29 lutego 2016 r.

znak (...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...)

I. zmienia decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 29 lutego 2016 r. , nr: (...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...),

(...)

w ten sposób, że stwierdza, iż uwzględnione w ustalonych tymi decyzjami podstawach wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne osób zainteresowanych oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, wypłacane miesięcznie przez płatnika składek L. M. (1) i A. B. osobom zainteresowanym:

- P. A. za miesiące listopad i grudzień 2014 r.,

- H. B. za okresy od października 2013 r. do grudnia 2014 r.,

- T. B. za okres od stycznia 2012 r. do lipca 2012 r., od września 2012 r. do czerwca 2013 r., od sierpnia 2013 r. do lipca 2014 r. i od września 2014 r. do grudnia 2014 r.,

- E. D. za okres od stycznia 2012 r. do czerwca 2013 r. i od sierpnia 2013 r. grudnia 2014 r.,

- J. D. za okres od września 2014 r. do grudnia 2014 r.,

- P. D. za okres od września 2012 r. do listopada 2012 r.,

- M. D. za okres od stycznia 2012 r. do października 2012 r.,

- A. G. za okres od stycznia 2012 r. do grudnia 2012 r. i od marca 2013 r. do grudnia 2014 r.,

- G. G. za okres od stycznia 2012 r. do listopada 2013 r. i od stycznia 2014 r. do grudnia 2014 r.,

- T. K. za okres od stycznia 2012 r. do grudnia 2014 r.,

- K. L. (1) za okres od września 2014 r. do grudnia 2014 r.,

- K. L. (2) za okres od stycznia 2012 r. do stycznia 2013 r. i od marca 2013 r. do kwietnia 2013 r.,

- J. M. za okres od stycznia 2012 r. do września 2014 r. i od listopada 2014 r. do grudnia 2014 r.,

- E. P. za okres od stycznia 2012 r. do stycznia 2013 r. i od marca 2013 r. do listopada 2014 r.,

- Z. P. za okres od stycznia 2012 r. sierpnia 2012 r. i od października 2012 r. do czerwca 2013 r.,

- I. R. za okres od stycznia 2012 r. do czerwca 2012 r. i od sierpnia 2012 r. do grudnia 2014 r.,

- A. R. za okres od grudnia 2013 r. do lutego 2014 r.,

- W. S. za okres od stycznia 2014 r. do lipca 2014 r.,

- *J. T.* za okres od stycznia 2012 r. do czerwca 2012 r., od września 2012 r. do listopada 2013 r. i od stycznia 2014 r. do grudnia 2014 r.,

- *Ł. W.* za okres od stycznia 2012 r. do listopada 2014 r.,

- *A. Z.* za okres od listopada 2012 r. do czerwca 2013 r. i od sierpnia 2013 r. do października 2014 r.,

- *K. C.* za okres od września 2012 r. do czerwca 2013 r.,

- *M. K.* za okres od marca 2013 r. do sierpnia 2013 r.

kwoty po 35 zł nie stanowią podstawy wymiaru składek na wymienione ubezpieczenia, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,

II. *oddala odwołania od decyzji z dnia 29 lutego 2016 r., nr:*

- (...), *dot. T. B.*,

- (...), *dot. Z. P.*,

- (...), *dot. I. R.*,

- (...), *dot. J. T.*,

- (...), *dot. A. G.*,

- (...), *dot. E. P.*,

- (...), *dot. K. L. (2)*,

- (...), *dot. A. Z.*,

- (...), *dot. E. D.*,

- (...), *dot. Z. P.*,

- (...), *dot. G. G.*,

- (...), *dot. J. T.*,

- (...), *dot. Ł. W.*,

- (...), *dot. J. M.*

w pozostałym zakresie i w całości od decyzji z dnia 29 lutego 2016 r., nr (...), dot. A. S..

III. *zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na rzecz płatników składek A. B. i L. M. (1) kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.*

SSO Krzysztof Głowczyński

Sygn. akt 449/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 lutego 2016 r. o nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ustalił dla płatnika (...)kwotę należnych składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od stycznia 2012 r. do grudnia 2014 r.

Decyzją z dnia 29 lutego 2016 r. o nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ustalił dla płatnika (...)kwotę należnych składek na Fundusz Pracy za okres od stycznia 2012 r. do grudnia 2014 r.

Kolejnymi decyzjami z dnia 29 lutego 2016 r. o nr od (...) do (...), od (...) do (...), i od (...) do (...) organ rentowy ustalił podstawy wymiaru na ubezpieczenia pracowników płatnika, tj.:

(...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne P. A. za okres XI. - XII.2014 r., z tytułu wykonywania umowy o pracę;

(...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne H. B. za okres X.2013 – XII. r., 2014, z tytułu wykonywania umowy o pracę;

(...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne T. B. za okres I.2012 – XII., 2014 r., z tytułu wykonywania umowy o pracę;

(...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne E. D. za okres (I.2012 - XII.2014 r., z tytułu wykonywania umowy o pracę;

(...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne J. D. za okres IX - XII.2014 r., z tytułu wykonywania umowy o pracę;

(...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne P. D. za okres IX. - 11.2012 r., z tytułu wykonywania umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego;

(...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne M. D. za okres I. - X. 2012 r., z tytułu wykonywania umowy o pracę;

(...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne A. G. za okres I. 2012 - XII.2014 r., z tytułu wykonywania umowy o pracę;

(...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe! zdrowotne G. G. za okres I. 2012 – XII.2014 r., z tytułu wykonywania umowy o pracę;

(...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne T. K. za okres I. 2012 - XII.2014 r., z tytułu wykonywania umowy o pracę;

(...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne K. L. (1) za okres IX.- XII.2014 r., z tytułu wykonywania umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego;

(...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne K. L. (2) za okres od I. 2012 - IV. 2013 r., z tytułu wykonywania umowy o pracę;

(...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne J. M. za okres I. 2012 - XII.2014 r., z tytułu wykonywania umowy o pracę;

(...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne E. P. za okres I. 2012 - XII.2014 r., z tytułu wykonywania umowy o pracę;

(...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne Z. P. za okres od I. 2012 - VII. 2013 r., z tytułu wykonywania umowy o pracę;

(...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne I. R. za okres od I. 2012 – XII.2014 r., z tytułu wykonywania umowy o pracę;

(...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne A. R. za okres IX. 2013 – II. 2014 r., z tytułu wykonywania umowy o pracę;

(...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne W. S. za okres I. - VII.2014 r., z tytułu wykonywania umowy o pracę;

(...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne A. S. za okres XI. 2014 r. z tytułu wykonywania umowy o pracę;

(...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne J. T. za okres I.2012 - XII.2014 r., z tytułu wykonywania umowy o pracę;

(...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne Ł. W. za okres I. 2012 – X..2014 r., z tytułu wykonywania umowy o pracę;

(...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne K. C. za okres IX.2012 - VI.2013 r., z tytułu wykonywania umowy o pracę;

(...)/ (...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne A. Z. za okres XI.2012 - X.2014 r., z tytułu wykonywania umowy o pracę;

(...) - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne M. K. za okres III. - VIII.2013 r., z tytułu wykonywania umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego.

W uzasadnieniu wymienionych wyżej decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wskazał, iż na podstawie protokołu kontroli z dnia 19 listopada 2015 r. ustalono, że płatnik składek w okresie od stycznia 2012 r. do grudnia 2014 r. nie przyjmował do podstawy wymiaru składek przychodów z tytułu wypłacanym pracownikom comiesięcznych dodatków za pranie odzieży roboczej we własnym zakresie nazwanego „ekwiwalentem”. Organ ustalił, iż dodatek ten był wypłacany w stałej wysokości po 35 zł na miesiąc wszystkim pracownikom, bez względu na to, czy w danym miesiącu świadczyli pracę czy też korzystali z urlopów lub zwolnień chorobowych. Powołując się na treść przepisu art. 237⁹ k.p. oraz § 2 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r., a nadto na treść zapisów w regulaminach pracy obowiązujących u płatnika, organ rentowy uznał, że wypłacany dodatek nie miał charakteru ekwiwalentu, a stanowił ryczałt, co nie pozwala na pominięcie tego składnika wynagrodzenia przy obliczaniu wysokości podstawy wymiaru.

W jednobrzmiących odwołaniach od powyższych decyzji L. M. (1) i A. B. jako współnicy płatnika (...)w G. wnieśli o ich uchylenie w całości i zasądzenie od organu rentowego na ich rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Podnieśli, iż wysokość dodatku została ustalona na podstawie informacji o kosztach usług prania odzieży roboczej dla jednego pracownika z częstotliwością do 4 prań miesięcznie. Zapisy wewnętrznie obowiązujących przepisów odnośnie tego dodatku były ukształtowane prawidłowo, przy uwzględnieniu trudności w wyliczeniu kosztów prania odzieży roboczej. Dodatek ten miał stanowić spełnienie przez płatnika obowiązków pracowniczych, o których mowa w art. 237⁹ k.p. i miał charakter rekompensaty kosztów prania ponoszonych przez pracowników piekarni.

W odpowiedzi na odwołania Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o ich oddalenie, oraz zasądzenie od płatnika składek zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem według norm przepisanych.

Zarządzeniami sprawy z odwołań płatnika od powyższych decyzji zostały połączone ze sprawą o sygn. akt. VU 449/16 do ich łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Postanowieniem z dnia 6 czerwca 2016 r. zainteresowani pracownicy płatnika, objęci zaskarżonymi decyzjami zostali zawiadomieni o toczącym się postępowaniu.

Zainteresowani nie przystąpili do postępowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik składek prowadzi działalność w zakresie produkcji pieczywa. Przepisy sanitarne wymagają od pracowników na stanowiskach piekarzy wykonywania swych obowiązków w odzieży roboczej, tj. mundurku piekarskim, bluzie, spodniach, butach i czapce. Zestaw takiej odzieży są obowiązani nosić także magazynierzy i kierowcy – dostarczyciele pieczywa. Zakład pracy płatnika nie posiada odpowiedniej bazy technicznej, pozwalającej na pranie odzieży roboczej pracowników.

Odzież ta w toku pracy ulega częstym zabrudzeniom, z uwagi na ciągły kontakt z mąką, przy wyrabianiu ciasta, przy taśmach wsadowych i przy kontakcie z piecami.

Kwestia zwrotu kosztów prania odzieży roboczej została początkowo uregulowana przez płatnika Aneksem nr 1/1994 do Regulaminu Pracy z dnia 01 lutego 1994 r., na mocy którego płatnik przydzielił pracownikom ryczałt na środki czystości, pranie i konserwację odzieży roboczej w kwocie 35,00 zł. Zarządzenia Nr (...) z dnia 10 września 2011 r. ustalił wysokość ekwiwalentu pieniężnego dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych za pranie odzieży we własnym zakresie w wysokości 35,00 zł miesięcznie, przy czym ekwiwalent pieniężny winien być naliczany za czas faktycznie przepracowany. Aneksem Nr (...) do Regulaminu Pracy z dnia 03 października 2011 r. płatnik ustalił wysokość ekwiwalentu za pranie odzieży roboczej we własnym zakresie przez pracowników w wysokości 35,00 zł miesięcznie. Zgodnie z nim, w przypadku nieobecności pracownika powyżej 11 dni roboczych ekwiwalent winien być naliczany proporcjonalnie za czas faktycznie przepracowany; w trakcie nieobecności pracownika poniżej 11 dni roboczych pracownik zachowuje prawo do pełnego ekwiwalentu pieniężnego za pranie odzieży roboczej we własnym zakresie. Zarządzeniem nr (...) z dnia 30 stycznia 2012 r. ustalona została wysokość ekwiwalentu na kwotę 35,00 zł miesięcznie oraz wyszczególnione zostały stanowiska, na których przysługuje ekwiwalent za pranie odzieży roboczej, tj.: piekarz, kierowca, magazynier, sprzątaczk.

Wysokość ekwiwalentu za pranie została przez płatnika uwzględniona w oparciu o koszty usług pralni oraz w porozumieniu z pracownikami. Kwota ta miała pokrywać koszty proszku, wody, wybielacza i pracy pralki.

Zgodnie z ofertą firmy Ekologiczne Centrum Pralnicze (...) koszt miesięczny brutto prania odzieży roboczej właściwej dla piekarza, pomocnika piekarza, kierowcy i magazyniera z częstotliwości nieprzekraczającą 4 prań miesięcznie na jednego pracownika wynosił 35 zł zgodnie z ofertą na dzień 20 stycznia 2014 r.

W okresie od stycznia 2012 r. do grudnia 2014 r. płatnik wypłacał pracownikom zatrudnionym na stanowiskach piekarz, kierowca, magazynier, sprzątaczk miesięcznie po 35 zł, niezależnie od ilości przepracowanych przez nich dni w miesiącu. W listopadzie 2014 r. dodatek ten został wypłacony również A. S. zatrudnionej na stanowisku księgowej.

W spornym okresie pracownicy nieobecni w pracy przez część lub cały miesiąc również otrzymali dodatek za pranie odzieży roboczej. Byli to:

w 2012 r.:

- w sierpniu 2012 r. - T. B.; korzystał z urlopu wypoczynkowego w okresie od 01 sierpnia 2012 r. do 31 sierpnia 2012 r.,

- we wrześniu 2012 r. - Z. P.; korzystał z urlopu wypoczynkowego w okresie od 01 września 2012 r. do 01 października 2012 r.,

- w lipcu 2012 r. - I. R.; korzystał z urlopu wypoczynkowego w okresie od 02 lipca 2012 r. do 30 lipca 2012 r.,
- w lipcu 2012 r. - J. T.; przebywał na zwolnieniu lekarskim od 01 lipca 2012 r. do 23 lipca 2012 r.; w okresie od 24 lipca 2012 r. do 16 sierpnia 2012 r. korzystał z urlopu wypoczynkowego;

w 2013 r.:

- w styczniu 2013 r. - A. G. przebywał na zwolnieniu lekarskim od 1 stycznia 2013 r. do 18 stycznia 2013 r., a w okresie od 21 stycznia 2013 r. do 15 lutego 2013 r. korzystał z urlopu wypoczynkowego,
- w lutym 2013 r. - E. P. korzystała z urlopu wypoczynkowego od 01 lutego 2013 r. do 28 lutego 2013 r.,
- w lutym 2013 r. - K. L. (2) korzystała z urlopu wypoczynkowego od 01 lutego 2013 r. do 28 lutego 2013 r.,
- w lipcu 2013 r. - A. Z. korzystał z urlopu wypoczynkowego od 01 lipca 2013 r. do 31 lipca 2013 r.,
- w lipcu 2013 r. - T. B. korzystał z urlopu wypoczynkowego od 01 lipca 2013 r. do 31 lipca 2013 r.,
- w lipcu 2013 r. - E. D. korzystał z urlopu wypoczynkowego oraz urlopu okolicznościowego w okresie od 01 lipca 2013 r. do 30 lipca 2013 r.,
- w lipcu 2013 r. - Z. P. przebywał na zwolnieniu lekarskim od 02 lipca 2013 r. do 31 lipca 2013 r.,
- w grudniu 2013 r. - G. G. przebywał na zwolnieniu lekarskim od 01 grudnia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
- w grudniu 2013 r. - J. T.; przebywał na zwolnieniu lekarskim od 01 grudnia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.;

w 2014 r.:

- w sierpniu 2014 r. - T. B.; korzystał z urlopu wypoczynkowego od 01 sierpnia 2014 r. do 05 września 2014 r.,
- w grudniu 2014 r. - E. P.; korzystała z urlopu wypoczynkowego od 01 grudnia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r.,
- w grudniu 2014 r. - Ł. W.; przebywał na urlopie bezpłatnym od 01 grudnia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r.,
- w październiku 2014 r. - J. M.; przebywał na zwolnieniu lekarskim od 14 października 2014 r. do 19 października 2014 r. oraz od 21 października 2014 r. do 31 października 2014 r.

(okoliczności niesporne; dokumentacja ubezpieczeniowa oraz wyjaśnienia L. M. (1); e-protokół, k. 427; 00:10:00-00:23:00)

Sąd zważył co następuje:

Odwołania w przeważającej części zasługują na uwzględnienie.

W niespornym stanie faktycznym istota sprawy sprowadzała się rozstrzygnięcia, czy wpłacane osobom zainteresowanym miesięcznie tytułem ekwiwalentu za pranie odzieży roboczej, określone w stałej zryczałtowanej wysokości kwoty po 35 zł stanowią podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Powołując się ogólnie na obowiązujące przepisy organ rentowy zaprezentował pogląd, że w podstawie wymiaru składek na wymienione ubezpieczenia nie uwzględnia się ekwiwalentów pieniężnych za pranie odzieży, przy założeniu, że są one wypłacane zgodnie z przepisami Kp. w wysokości odzwierciedlającej koszty faktycznie poniesione przez pracownika. Zatem świadczenie wypłacone pracownikowi za pranie odzieży roboczej w stałej zryczałtowanej kwocie należy uwzględnić w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne jak również na wymienione

wyżej fundusze, bowiem § 2 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 1998 r. zwalnia z podstawy wymiaru składek jedynie ekwiwalent, nie zaś ryczałt.

Poglądu organu rentowego nie zaakceptowali płatnicy składek, którzy wyrazili przekonanie, że użyta przez pracodawcę nazwa przekazywanych pracownikom środków pieniężnych (ekwiwalent czy ryczałt) nie ma znaczenia. Istotne znaczenie ma cel wypłat, mających rekompensować ponoszone przez pracowników koszty prania odzieży roboczej.

Sąd podziela stanowisko płatnika składek.

Na uzasadnienie ustalenia podstawy wymiaru składek na wymienione w decyzjach ubezpieczenia i fundusze organ rentowy przytoczył właściwe przepisy prawa i jednocześnie przepisy te w ustalonym stanie faktycznym niewłaściwie zinterpretował i zastosował.

Przepis art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.) stanowi, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12. Na podstawie art. 20 ust. 1 wymienionej ustawy podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i ubezpieczenia rentowe, zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3.

Zgodnie z § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. Nr 161, poz.1106 ze zm.) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, osiągany przez pracowników u pracodawcy z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, z zastrzeżeniem art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz.1585 z późn. zm.) oraz § 2. Podstawy wymiaru składek nie stanowią następujące przychody: wartość świadczeń rzeczowych wynikających z przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy oraz ekwiwalenty za te świadczenia wypłacane zgodnie z przepisami wydanymi przez Radę Ministrów lub właściwego ministra, a także ekwiwalenty pieniężne za pranie odzieży roboczej, używanie odzieży i obuwia własnego zamiast roboczego oraz wartość otrzymanych przez pracowników bonów, talonów, kuponów lub innych dowodów uprawniających do otrzymania na ich podstawie napojów bezalkoholowych, posiłków oraz artykułów spożywczych, w przypadku gdy pracodawca, mimo ciężącego na nim obowiązku wynikającego z przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy, nie ma możliwości wydania pracownikom posiłków i napojów bezalkoholowych (§ 2 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia z dnia 18 grudnia 1998 r.).

Zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r., Nr 164, poz. 1027 ze zm.) do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit.a, d-i i pkt 3, 11, i 35, stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób, z zastrzeżeniem ust. 5, 6 i 10.

Kluczowe jednak dla rozstrzygnięcia istoty sprawy znaczenie mają powołane w uzasadnieniach zaskarżonych decyzji niżej wymienione przepisy, szczególnie ich wykładnia. Zgodnie z przepisami art. 237⁹ § 1, 2 i 3 K.p. pracodawca nie może dopuścić pracownika do pracy bez środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego, przewidzianych do stosowania na danym stanowisku pracy. Pracodawca jest obowiązany zapewnić, aby stosowane środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze posiadały właściwości ochronne i użytkowe oraz zapewnić odpowiednio ich pranie, konserwację, naprawę odpylanie i odkażanie. Jeżeli pracodawca nie może zapewnić prania odzieży roboczej, czynności te mogą być wykonywane przez pracownika, pod warunkiem wypłacenia ekwiwalentu pieniężnego w wysokości kosztów poniesionych przez pracownika.

Jak wynika z zebranego w sprawie materiału, w realiach rozpoznanej sprawy płatnicy składek nie mieli możliwości zapewnienia prania odzieży roboczej i wobec tego powierzając wykonanie tych czynności pracownikom zobowiązani byli wypłacać im ekwiwalent pieniężny w wysokości kosztów poniesionych przez pracownika. Organy podatkowe

i organy emerytalno-rentowe prezentują jednolity pogląd, że wypłata ekwiwalentu w stałej kwocie nie stanowi świadczenia BHP i w konsekwencji podlega opodatkowaniu, gdyż jego wysokość nie stanowi równowartości faktycznie poniesionych przez pracownika kosztów (np. interpretacja Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie z dnia 10 października 2012 r. (IPPB4/415-574/12-4/JK, decyzja nr 62 z dnia 03 marca 2014 r., DI/100000/43/57/2014 Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. (...)). Taka interpretacja nie jest jednak akceptowana w piśmiennictwie. Zwraca się uwagę na to, że przepisy bhp nie określają, w jaki sposób należy ustalać wysokość ekwiwalentu za pranie odzieży roboczej wypłacanego pracownikowi, któremu pracodawca zlecił takie czynności, wskazując jedynie, że jego wysokość powinna odpowiadać kosztom faktycznie poniesionym przez pracownika. Wieloletnia praktyka stosowana w większości zakładów pracy, polegała na ustalaniu stałej, zryczałtowanej kwoty, jaką pracownicy zatrudnieni na określonych stanowiskach pracy otrzymywali w okresach miesięcznych lub kwartalnych (por. odpowiedź Macieja Ambroziewicza z dnia 24 września 2015 r., opublikowana: QA 614665). Dokonując krytycznej oceny wskazanej wyżej interpretacji Dyrektora Urzędu Skarbowego w Warszawie Paweł Ziółkowski (Ekwiwalent za pranie odzieży roboczej. Opublikowano w ABC) stawia zasadne pytania; jak „... organ podatkowy wyobraża sobie ustalenie „faktycznie poniesionych kosztów”. Czyżby możliwość skorzystania ze zwolnienia związana była z uzyskaniem od pracownika informacji o ilości zużytej wody, proszku i prądu oraz amortyzacji pralki i suszarki? Co zrobić w sytuacji gdy piorąc odzież roboczą, część pralki zapełnił odzieżą prywatną? Zgodnie ze stanowiskiem organu podatkowego zapewne należałoby rozliczyć koszty proporcjonalnie – ale jak ustalić taką proporcję? Pytania powyższe muszą pozostać bez odpowiedzi – faktycznych kosztów prania po prostu nie da się ustalić, a stwierdzenie, że zwolnienie podatkowe ma zastosowanie wyłącznie w przypadku, gdy ekwiwalent uwzględnia faktyczne koszty prania, powoduje w praktyce, że ekwiwalentu nie można wypłacić. Należy jednak pamiętać, że ekwiwalent za pranie odzieży jest w rzeczywistości formą ryczałtu, a ryczałt ustala się w oderwaniu od faktycznego ponoszenia kosztów. Oczywiście nie ma problemu, jeżeli pracownik oddaje odzież roboczą do pralni – ustalenie kosztu czyszczenia jest wtedy dość łatwe i nie budzi większych wątpliwości. (...) Skoro ekwiwalent to „odpowiednik” lub „równoważnik” to należy uznać, że wbrew stanowisku organu podatkowego nie jest konieczne ścisłe ustalenie kosztów prania. Można poprzestać jedynie na przybliżonym ustaleniu kosztów w oparciu o zdrowy rozsądek i doświadczenie życiowe. Jak stwierdził bowiem NSA w Lublinie w wyroku z dnia 8 kwietnia 1998 r. (ISA/Lu 392/97), ekwiwalent w zawyżonej kwocie nie podlega zwolnieniu od podatku. Sąd stanął na stanowisku, że „ekwiwalent pieniężny z tego tytułu powinien być ustalony w kwotach realnych uwzględniających nakład pracy na ten cel oraz aktualne koszty /energii, wody, środków piorących itp./” Nie miał natomiast nic przeciwko temu, żeby ekwiwalent miał charakter ryczałtowy i był ustalany w stałej kwocie. Innymi słowy 20, 30, nawet 50 zł za pranie odzieży nie powinno być podważane. Jeżeli natomiast ryczałt będzie w sposób istotny odbiegał od potencjalnych kosztów, nie będzie korzystał ze zwolnienia od podatku.” Należy także wskazać, że wysokość ekwiwalentu za pranie odzieży roboczej została określona w sposób bardzo ogólny – jako „równowartość kosztów poniesionych przez pracownika”. Ustawodawca nie sprecyzował, czy te koszty obejmują tylko koszty rzeczowe, czy także wartość pracy pracownika, który sam pierze odzież roboczą. Nie byłoby jednak zasadne nieuwzględnienie w kosztach wartości pracy pracownika, który sam pierze odzież roboczą. Pracodawca może sam ustalić wysokość ekwiwalentu za pranie odzieży roboczej ...” (por. Gersdorf Małgorzata Maria, Kodeks Pracy. Komentarz. LexisNexis 2005).

Sąd w pełni podziela zaprezentowane wyżej poglądy wraz z przytoczonymi na ich uzasadnienie argumentami. Ustalenie w okolicznościach faktycznych sprawy ekwiwalentu za pranie odzieży w zryczałtowanej, w niewysokiej kwocie 35 zł, nie jest wygórowane i stanowi realną, racjonalnie uzasadnioną rekompensatę kosztów prania. Przedkładając ofertę z dnia 20 stycznia 2014 r. (k. 283 akt ubezpieczeniowych) płatnicy składek wykazali, że podstawę ustalenia wysokości ekwiwalentu stanowiła przedstawiona przez pralnię oferta.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, że odwołania są co do zasady uzasadnione, czemu dał wyraz orzekając na podstawie art. 477⁹ § 2 k.p.c. zmieniając zaskarżone decyzje w punkcie I wyroku orzekł co do istoty sprawy.

Odwołania nie zasługiwały na uwzględnienie w części. Skoro bowiem ekwiwalent pieniężny stanowi rekompensatę kosztu prania odzieży roboczej, to kosztów z tego tytułu pracownicy nie ponosili w czasie korzystania z urlopu wypoczynkowego, czy też w czasie niezdolności do pracy. W tych okresach pracownicy nie świadczyli pracy, nie

korzystali w związku z tym z odzieży roboczej, a zatem nie zachodziła w tych okresach konieczność prania odzieży. W listopadzie 2014 r. ekwiwalent otrzymała zatrudniona na stanowisku księgowej A. S.. Z racji pełnionych obowiązków nie przysługiwała jej odzież robocza i wobec tego wypłacona tytułem ekwiwalentu za pranie takiej odzieży kwota 35 zł nie podlega wyłączeniu z podstawy wymiaru składek.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477⁹ § 1 k.p.c. pozbawione w części odwołania oddalił (punkt II sentencji wyroku).

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. i § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800).